

סוד הקסם הנושי

השבוע מצאתי סוף-סוף את הנפתח החלוד של תיבת-המיכתבים הירוקה. פתחתי את התיבה, ובין כל המיכתבים שנפלו עלי היו גם שלושת המיכתבים הבאים. נועה ב. מרמת-השרון אינה יודעת מה ללבוש, ובמיכתבה היא מבקשת את עזרתו של סאחבק.

"הצבא עשה ממני אשה!" כתבת נועה ב. "לפני שהתגייסתי לצה"ל נהגתי לבלות שעות מול המראה בחדרי מחליפה שמלות ותיסרוקות כאילו שזה העיקר בחיים. לא הרגשתי עד כמה היתה התנהגותי ילדותית.

"שנתיים של שרות כפקידה פלוגתית בסיירת קרבית, לימדו אותי מהי נשיות אמיתית ובוגרת.

"מאז שהשתחררתי איני מבלה אפילו דקה מול הראי. הסתפרתי קצרי-קצה, ואין לי בעיות תיסרוקת. כשבו מזמין אותי לצאת איתו, תוך שלושים שניות אני מוכנה עם מיכנסי ג'ינס, נעלי פאלאדיום, דובון ותיק-השכל שלי (תיק המפות הצבאי) אך להפתעתי גיליתי כי הבנים אינם מתלהבים מהופעתני הנשית. מה לעשות?"

תשובת הסאחבק: הבנים אינם מסתכלים עלייך כי חסר בהופעתך משהו שאלץ אותם לעשות כן. נסי להוסיף קלאצ'ניקוב.

טיפול זריז

אורנה א. מירושלים כתבה לסאחבק אחרי שעברה כבר את כולם. סאחבק שמח להציל אותה.

"אני פונה אליך, סאחבק" פונה אלי אורנה א. במיכתבה, "אחרי שכל מיכתבי לטיפול מהיר בידיעות אחרונות, לנתן דונביץ מהארץ, ליעקב העליון ממעריב, להנושא בטיפול ברדיו, ולכלבוטק בטלוויזיה, לא זכו בשום תגובה.

"הבעיה שלי היא זו: לפני כמה חודשים הכרתי איש-ביטחון ירושלמי הידוע בכינוי 'צ'יפס', בחור מקסים ששבה את לבבי מייד. הוא הבטיח לי הכל, ואני בתמורה נתתי לו הכל.

"כחודש אחרי שנתי לו הכל הוא נעלם לפתע. כעבור כמה ימים ראיתי ברחוב, עם נערה אחרת.

"אילו מוכר ערמומי היה מפתה אותי לקנות מיקסר עם ידית שבורה, היו כל מדורי התלונות בעיתונים ממהרים לעזור לי. אילו ביקשתי להחליף שקית חלב שהחמיצה, הרדיו והטלוויזיה היו מתייצבים מייד לצדי. אך מהן כל הבעיות האלה, לעומת לב שבור?

"אהבה נכזבת נגרמה לי במקרה זה, כתוצאה מרמאות נוראית. מדוע אמצעי התיקשורת אינם מוכנים לטפל בכך?"

תשובת הסאחבק: תלונתך נבדקה, נמצאה מוצדקת, וזכתה בטיפול זריז ויסודי מידינו של סאחבק, בסימטה אפלה מאחורי השוק. הוא הבטיח להתחנן איתך.

הסופרמרקט הארוטי

"ביום ראשון התאהבתי בבחור יפה שפגשתי בסופרמרקט", כותבת איילת א. מראשון-ליציון. "נתקלתי בו בכניסה לחנות, כאשר משך לעצמו עגלת-קניות ופנה לאגף הירקות. אני באתי כדי לקנות כמה קישואים למרק, ולכן הפניתי את עגלתי כמוהו, אל הירקות.

"הוא לקח קילוגרם תפוחי-עץ גרנד דלישס מוזהב, כשבע-מאות וחמישים גרם שסק, ואשכול בננות שאינני יכולה להעריך את משיקלו. בשעה שבחרתי את הקישואים שלי, החשתי כמה יפה יהיה אם נשב ביחד על המירפסת שלו ונאכל פירות, או על המרפסת שלי, שם נאכל מרק.

"פניתי לשקול את קישואי, וגיליתי כי הבחור נעלם. האם הספיק לשלם ולצאת בלי שהבחנתי? שכחתי ממנו ונגשתי לנוקר מוצרי החלב.

"לפתע הוא ניצב על ידי, איני יודעת מניין צץ והופיע. הוא חייד לעצמו, והדאיג אותי קצת כאשר לקח חבילת מרגרינה לאפייה.

"האם הוא נשוי? שני פריגורט שוקולד הצטרפו אל המרגרינה-לאפייה בעגלתו. יקרתי אוהב שוקולד! הוא יעשה אצלי חיים! עוגות שוקולד זאת המומחיות שלי!

"אבל, מדוע הוא המשיך ולקח שני פריגורט תות? מי אוהב אצלם בבית תות? אשתו...!!

"עמדתי להסתלק משם, כאשר קח שקית חלב של חצי ליטר בלבד. ללא ספק רוק.

"לאגף מוצרי-הבשר כבר נענו, עם עגלותינו, פחות או יותר ביחד. נעצרנו מאחרי שורת עגלות שהשתרכה שם בתור. הוא היפנה את ראשו אלי, ומבטיו נפגשו.

"האם ידוע לך, הוא שאל בקול גברי עמוק, איזה סוג בשר הכי מתאים לשניצלים?"

מפי. רק הצבעתי בידי על הבשר המתאים. בקופה הוא עמד לפני. עוד לפני שיכולתי למנוע זאת צרפה הקופאית את שני הקישואים שבעגלתי לחשבונו.

"אלה שלי!" אמרתי. "מצטערת, אמרה הקופאית, הייתי בטוחה שאתם ביחד."

"הוא צחק ואמר: 'שטויות', אני מזמין אותך לשני קישואים!" יצאתי החוצה. עמדתי מול היציאה, אוחזת בידי את שלי הקטן המכיל שני קישואים, ממתניה לראות מה יקרה כאשר הוא יסיים לארוז את קניותיו ויציא.

הוא לא יצא. היכיתי וחיכיתי, ומשלא בא נכנסתי וגיליתי כי לסופרמרקט שתי יציאות. הוא כנראה יצא מהשנייה.

"מאז לא ראיתיו יותר. אפשר לומר שכחתי אותו. אך מדי יום, כשאני עוברת ליד מקרר הבשר בסופרמרקט, ורואה את הבשר המתאים ביותר לשניצלים - אני נזכרת בו."

תשובת הסאחבק: אין טעם שאכיש. קילוגרם גראנד דלישס מוזהב ושבע-מאות וחמישים גרם שסק, מזהים בבהירות את סאחבק כבחור האלמוני מהסופרמרקט (המרגרינה-לאפייה היתה בשביל שכנה). הבוקר אכלתי את התפוח האחרון, ונתתי לי רק הפריגורטים. הכי לי ביום שיש לי שניצלים.

איך כנסתי.

מכתבים

גז החלום

עם ישראל קיבל בסיפוק את הידיעה כי שר-הביטחון החליט להעביר בתפקידו את מפקד כוחות צה"ל ביהודה ובשומרון. תת-אלוף דוד ("ג'וקי") הגואל, בגלל פרת השלל רימונייהגזו לבית-הספר בבית-ג'אלה. אחרי הודעה זו נרגע המצפון הלאומי, והציבור עבר לסדר היום על אותו מעשה נורא שקשה להעלות על הדעת כי נעשה בידי חיילים יהודים.

אבל הרשו לי להפנות את תשומת-ליבם של כל יפייחנפש שיצאו מגידרם כדי לשבח את מעשה ההדחה. תת-אלוף הגואל לא הורח מתפקידו משום שנמצא אחראי למעשה הזוועה של השלל רימוני הגז המדמיע לכיתות בית-הספר בבית-ג'אלה, ושכתוצאה ממנו נאלצו תלמידים ערבים לקפוץ מחלונות הקומה השנייה של בית-

סיפרם. תת-אלוף הגואל הוענש על שהיה אחראי לדיווח-שקר, שנועד לחפות על המעשה ולהסתירו. אולם אלה שהיו אחרי אים לביצוע המעשה עצמו הוענשו בנויפה בלבד.

אמת-מידה זו בלבד צריכה לעורר חרדה. לגבי העקרונות והערכים המקובלים כיום בצה"ל: על דיווח-שקר נענשים בהדחה, אולם על אחריות להטלת רימוניגזו לבית-ספר מסתפקים בנויפה בלבד. ייתכן שבי עיני ראשי מערכת-הביטחון נראה דיווח השקר חמור יותר, כיוון שהוא מניק ליהור דים, ואילו רימונייהגז הניק במיקרה זה רק לערבים. לי נראה מישקלה של העבירה השנייה חמור יותר, והעובדה שמבצעי נענשו בנויפה בלבד נראית לי כניסיון לצאת-דייחובה ללא כל פרופורציה לחומרתו של המעשה.

מעשה זה, שנעשה בידי כוחות-הביטחון, חייב היה לעורר גל של זעקה ומחאה בקרב עם, שחלק ניכר מבניו צאצאי דור יוצאי כיבשנייהגזים. בהטלת רימונייהגז, גז החלום שהיה לנו כי לא עוד יופעלו גזים, מכל סוג שהוא, כאמצעי-לחימה נגד בני-אנוש. העובדה שבמיקרה זה לא היו הקורבנות יהודים, אינה יכולה להרא גיע את מצפוננו הקולקטיבי. אייחענשתם של מבצעי הפשע היא אות-קין על מצח כולנו.

עמיר שטרן, תל-אביב

לא דרייפוס!

אינני יכול להיות שותף לדיעה שהובעה באיגרת העורך לקוראים (העולם הזה 2123), שעלי-פה פסולה הדחתו של תת-אלוף הגואל, וכי היה צורך להעמידו למישפט ולאפשר לו להגן על עצמו כדיו וכחוק. כללי הדמוקרטיה, ככל שיהיו יפים, אינם חלים על צבא. מעצם טיבעו אין הצבא - כל צבא - יכול להיות דמוקרטי. מפקדים אינם נבחרים בהצבעה, חשאית או גלויה, על-פי מידת הרוב שבו הם זוכים בקרב פקודיהם. לא ייתכן גם שלפני ביצוע כל פעולה צבאית ייערך דיון, שבו יינתן לכל הרוצה בכך להביע את דעתו על הדרך הטובה ביותר לביצוע הפעולה. צבא הוא מוסגרת הירארכית שבה חייב כל דרג לקבל את פקודות הדרג הגבוה ממנו ללא כל עירעור. לפיכך, זכותם של המטכ"ל ושל שר- הביטחון להדיח ולהעביר מתפקידיהם מפק-

דים שנראה להם כי נכשלו בתחום זה או אחר, או שאינם זוכים עוד באמונם. אין זה חשוב, לצורכי הצבא, אם האיש שהודח אשם רק בחלק מהמעשים שיוחסו לו או בכלום. אין זה חשוב גם אם בית-מישפט איוביקטיבי זה או אחר ימצא נסיבות מקילות למעשיו. החשוב הוא שבי עיני הממונים עליו הוא נמצא אשם. לכן, זכותם להענישו בעונש ההדחה ללא מישפט. אילו היו רוצים להענישו בעונש של שלילת חירותו, או היה עליהם להעמידו למישפט, כדי שבי-מישפט יקבע את מידת העונש שלו הוא ראוי אם ימצא אומנם אותו אשם וראוי לו.

על כל פנים, אם תת-אלוף הגואל סבור כי נעשה לו עוול וכי לא זכה בשיפוט הולם מצד מפקדיו, הוא זכאי לתבוע - ביוזמתו - את העמידתו לדיון, אם לא עשה זאת, נראה לי כי אינו חש את עצמו כדרייפוס בשעתו, ולכן אין גם טעם בהתיחות לאמיל זולא, כמכום, כדי לצאת להגנתו.

משה ארלווי, חיפה

גרילה, תיקשורת ודיאלקטיקה

כל ניסיון לנטרל את הפעילות החבלנית ואת הפירסומת הצמודה לה, לסוג את הפעולה הצבאית כטרור צרוף ללא איכור מטרותיו הפוליטיות, כפי עשה בנימין עמידורו במאמרו ("קומנדור-גרילה-טרור", העולם הזה 2118) הוא שיטחי. ההד הפירי-סומי בכלי-התיקשורת הוא נשק ואמצעי אינטגרלי להשגת מטרה.

דומה כי אין לחשוש הרבה בנושא המהפכה הפלסטינית. כל מי שקרא ספרות מהפכנית על דרך הלחימה ועקרונות המאבק בקובה ולאג'ייה, מגלה כי אש"ף עושה סלטי-חמוצים כתוצאה של חוסר אחריות אירי-גונית ומנהיגות מפוצלת. לעיתים מוזמנות מתגלות תופעות הגורמות להרעת מצבם הפוליטי, כגון "ספטמבר השחור" בירדן ומלחמת-האזרחים בלבנון.

אחת הטענות היסודיות אומרת, כי הכרת המציאות הוא הסלמה במיבצעי המתבלים התלויה ברמת התעוזה וניסיונם הצבאי. לדעתי אין קביעה זו עומדת בביקורת המציאות. קיימת הסלמה, אך היא אינה מתוכננת ולא בהכרח קשורה בעצם הפעיי-לות. ללוחמה מודרנית (בתנאים שבהם מצויה אש"ף) שתי מטרות הכרחיות:

● יצירת סדק במיבנה פוליטי (חברתי או אירגוני) והכחתו.

● קיום פוליטי לאורך זמן, ומעבר ממצב צבירה-איכות למצב של צבירה-כמות.

על מטרות אלה אין מאמרו של עמידורו אומר דבר, ולכן הוא נשאר בתחום היגשי בהתייחסותו אל הגוף המבצע. גרילה או טרור הם (בתנאים מסוימים) אותו הדבר, ניתן, על כן, לתמצת את הנושא במישפט אחד: גרילה, מטרותיה צבאיות (ולכן פוליטיות), טרור, מטרותיו צבאיות, פוליטיות או פשיעה.

האמת חייבת להיאמר: כל פעולתם של המתבלים אינה חשובה בעת שאינה מתי-פרסמת, מכאן שאנו עצמנו, כמדינה רתי-בנית, מקיימים ובונים את הכוח השואף להחריבנו. זוהי נקודה דיאלקטית עקרונית. ההד הפירסומי, המתווה מרכיב חיוני ב-דמוקרטיה שלנו, מנוצל על-ידי אויבינו על-מנת להשיג את מטרותיהם. המשתמע מכך הוא שאנו אלה הבונים את ההרואיקה של מחריבנו.

יש להבין נקודה זו היטב. פעילות הטרור אינה מכוונת כלפי הנרצח, אלא כלפי הנשאר בחיים (ועל זאת עמד עמידורו במאמרו). פירסומו של הרצח והחיטוט העיתונאי הבא אחריו הם-הם שדה-הקרב האמיתי והם המכשיר שבו מתמודד אש"ף נגד ישראל.

אסטרטגיית המתבלים בנויה על עקרון הצטברות מהפכנית, כשהרבה צעדים קטי-נים ובלתי-יחשבים לכאורה לובשים מש-מעויות כוללת. טווח הזמן של מילחמת השחרור הלאומית את הפלסטינים בלתי-מוגבל, ומשום כך הסלמה בפעילותם אינה חיונית. ההיפך הוא הנכון. בחינה מדויק-דקת של תגובותינו תבהיר, שלעומת ההסלמה הנגרמת על-ידינו בתשובותינו הצבי-איות, ההסלמה החבלנית אפסית בלבד. קיום מצב הלוחמה, לגבי אש"ף, מתאפיין בכך שפעילותו מתפרסמת בארץ ועולמם. ובהשאלה: אני מתפרסם, משמע אני קיים. זהו שורש הקונפליקט הפנימי שלנו: ניצול זכויות דמוקרטיות לגיטימיות לצורך (המשך במסוד 8)